

Водич кроз права и услуге социјалне заштите Града Ниша

Програм Локалне иницијативе за повећање социјалне укључености и смањење сиромаштва
финансиран је средствима Швајцарске агенције за развој и сарадњу

www.socijalnoukljucivanje.gov.rs,

Ова публикација не представља званичан став Владе Републике Србије.

Искључиву одговорност за садржај и информације које се налазе у публикацији носе аутори текста.

ТИМ
ЗА СОЦИЈАЛНО УКЉУЧИВАЊЕ
И СМАЊЕЊЕ СИРОМАШТВА

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

**Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC**

Увод

Центар за развој грађанског друштва PROTECTA у партнерству са Градском општином Пантелеј реализује пројекат „Квалитетна социјална заштита у локалној заједници“. Пројекат је подржао Тим за социјално укључивање и смањење сиромаштва Владе Републике Србије уз финансијску подршку Швајцарске агенције за развој и сарадњу кроз програм Локалне иницијативе за повећање социјалне укључености и смањење сиромаштва.

Општи циљ овог пројекта је: унапредити социјалну инклузију и квалитет живота осетљивих група грађана Ниша кроз систематско повећање капацитета кључних локалних актера у Нишу (локалне самоуправе, институција социјалне заштите, образовних институција, здравствених институција, организација цивилног друштва) за планско и систематско бављење успостављањем развијених и одрживих услуга социјалне заштите.

Пројекат се реализује кроз информисање актера (округле столове о приоритетима социјалне инклузије), **информисање корисника и других грађана о могућностима остваривања права и услуга социјалне заштите у Нишу (израду водича)**, развијање локалног правилника о прикупљању података и мониторингу услуга социјалне заштите, избор приоритетних пројеката и њихову припрему у складу са ЕУ методологијом и реализацију конференције размене искустава са другим градовима у окружењу у датим областима пројеката (социјална заштита старих и ОСИ, жена, деце са сметњама у развоју и младих без родитељског старања који излазе из системсоцијалне заштите).

Основни циљ водича је да грађане упозна са правима и мерама материјалне подршке утврђеним Законом о социјалној заштити и локалним одлукама, као и са услугама социјалне заштите које могу да остваре; основним подацима о установама и другим организацијама које обезбеђују њихово остваривање; условима за коришћење тих права и услуга и потребним документима, као и месту и начину њиховог прибављања.

Ниш,
Децембар 2015.

Социјална заштита се обезбеђује остваривањем права и услуга социјалне заштите у складу са законом и **Одлуком о правима из области социјалне заштите на територији Града Ниша.**

Корисници социјалне заштите су појединци и породице који су законом предвиђени као корисници социјалне заштите, а имају пребивалиште на територији Града Ниша.

Услуге и права у области социјалне заштите, материјална подршка и друге врсте материјалне помоћи финансирају се средствима из републичког буџета, буџета града, средствима самих корисника, њихових сродника или лица која имају обавезу да их издржавају и других извора у складу са законом.

УСЛУГЕ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

Услуге социјалне заштите које се финансирају из буџета града Ниша

1. Помоћ у кући
2. Дневни боравак
3. Смештај у прихваталиште и прихватну станицу
4. Социјално становање у заштићеним условима
5. Привремено становање

1. ПОМОЋ У КУЋИ

Шта је помоћ у кући и ко на њу има право?

Помоћ у кући обезбеђује се појединцима који услед **старости, хроничне болести или инвалидитета** имају смањене физичке и психичке способности да задовоље свакодневне, основне потребе. Помоћ у кући могу да остваре и избеглице и интерно расељена лица ако имају боравиште на територији Града Ниша и спадају у неку од претходно описаних група.

Помоћ у кући **појединцима који живе сами** у домаћинству или **са другом особом неспособном за пружање помоћи**, обезбеђује се као: обављање неопходних кућних послова и пружање неге у њиховим домаћинствима, пружање помоћи у набавци хране и других производа, помоћ у одржавању личне хигијене, хигијене веша и стана, набавка лекова, плаћање рачуна, пружање услуга медицинског тима (лекар опште праксе, лекар специјалиста, физиотерапеут и медицинска сестра), пружање занатских услуга (хаусмајстор, фризер, возач и сл.) и обављање и других послова, зависно од потреба појединца, као што је, на пример, допремање хране у стан корисника.

Помоћ у кући пружају Дом здравља Ниш и Центар за социјални рад „Свети Сава“, а допремање хране у стан корисника пружа Геронтолошки центар Ниш.

Како се остварује право на помоћ у кући?

Захтев за помоћ у кући подноси се Центру за социјални рад заједно са следећом документацијом:

- Извод из матичне књиге рођених, венчаних и умрлих;
- Доказ о редовним месечним примањима оствареним у три месеца која претходе месецу у коме је поднет захтев;
- Уверење о имовном стању за потенцијалног корисника и сроднике обавезне да га издржавају (Републички геодетски завод и Пореска управа) из места рођења и места пребивалишта;
- Уверење из Националне службе за запошљавање, за незапослена лица;
- Налаз и мишљење лекара специјалисте;
- Уверење Полицијске Управе о пребивалишту и фотокопије личних карата свих чланова домаћинства;
- Оверене фотокопије здравствених књижица свих чланова домаћинства.

Центар за социјални рад одлучује о оправданости захтева и доноси одговарајуће решење.

Право на бесплатну помоћ у кући имају појединци чији су укупни приходи остварени у три месеца који претходе месецу у коме је поднет захтев, највише до висине номиналног износа новчане социјалне помоћи утврђеног у складу са Законом и која немају сроднике законски обавезне да их издржавају.

Уколико претходно поменути појединци имају сроднике обавезне да их издржавају, могу остварити право на регресирану цену услуге према регресној скали, с тим што се у укупне приходе урачунавају и приходи сродника обавезних да их издржавају.

2. ДНЕВНИ БОРАВАК

У граду Нишу постоји **Дневни боравак за особе са сметњама у развоју** и **Дневни боравак за старе особе**.

Дневни боравак за особе са сметњама у развоју

У оквиру ове услуге корисницима се пружа дневни боравак, исхрана, здравствена заштита, радна и окупациона терапија и културно забавне и рекреативне активности у складу са њиховим интересовањима. У установи за организовање дневног борака за децу, омладину и одрасла лица са сметњама у менталном развоју, организује се и васпитно-образовни рад.

Ко има право на дневни боравак за особе са сметњама у развоју и како се то право остварује?

Право на дневни боравак има дете са сметњама у физичком или психичком развоју, са поремећајима у друштвеном понашању и одрасли појединац који има право на смештај у установу или другу породицу ако је у зависности од врсте сметњи, могућности и потреба појединца и других разлога, овакав облик заштите најцелисходнији.

Родитељ или старатељ детета, односно старатељ одрасле особе подноси **захтев за остваривање права** на коришћење дневног боравка у установи или организацији пружаоцу услуге дневног боравка.

Уз захтев се доставља:

- За дете - мишљење и препорука Интерресорне комисије о потребама за пружањем додатне образовне, здравствене и социјалне подршке детету и ученику;
- За одраслу особу - одговарајуће решење о врсти сметњи или инвалидитета појединца.

Пријем у установу или организацију која пружа услугу дневног боравка се врши по критеријумима предвиђеним правилником те установе/организације.

Трошкове превоза у градском и приградском саобраћају за кориснике услуге дневног боравка и њихове пратиоце, сноси Град у висини стварних трошкова превоза.

Дневни боравак за старе особе

Дневни боравак за старе особе организује се и спроводи у **дневним центрима** и **клубовима за одрасле и старе особе**.

У дневном центру корисницима се обезбеђује дневна брига, исхрана, здравствена нега, радна и окупациона терапија, културно забавне и рекреативне активности и друге услуге, зависно од потреба корисника. У дневном центру се обезбеђује боравак у трајању од 12 часова сваког радног дана, осим недеље.

У клубовима за одрасла и стара лица се задовољавају свакодневне животне потребе, а нарочито: социјална комуникација, дружење, рехабилитација, развијање солидарности, односно самопомоћи, културно - забавне, рекреативне, духовне и друге потребе.

Дневни боравак за старе особе организују правна лица са којима Град закључује уговор.

Право на бесплатне услуге дневног боравка има појединац који је остварио право на новчану социјалну помоћ. Центар за социјални рад на основу утврђених критеријума процењује могућност, потребе и целисходност овог облика заштите у сваком конкретном случају.

Корисници дневног боравка чији су укупни месечни приходи

изнад висине номиналног износа новчане социјалне помоћи имају право на регресирану цену услуга према регресној скали.

3. СМЕШТАЈ У ПРИХВАТИЛИШТЕ И ПРИХВАТНУ СТАНИЦУ

Прихватилиште

Шта је прихватилиште и ко има право на ову услугу?

Прихватилиште је облик привременог збрињавања лица, која су изненада остала без смештаја или из других разлога морају да буду збринута ван своје породице. У прихватилишту се пружају услуге смештаја (исхране и преноћишта), одржавања личне хигијене, здравствена заштита, саветодавно - терапијске услуге и друго.

Привремени смештај у прихватилишту пружа се деци без адекватног родитељског старања, деци са поремећајем у понашању, женама и деци жртвама породичног насиља и појединцима који су изненада остала без смештаја или из других разлога морају да буду збринута ван своје породице.

Услуге прихватилишта пружају се корисницима до успостављања одговарајућег облика заштите, а највише до 30 дана.

Изузетно, услуге у Прихватилишту "Сигурна кућа за жене и децу жртве породичног насиља" може трајати од једног дана до шест месеци, с тим што се боравак може продужити и до једне године на основу мишљења и предлога стручне комисије Центра за социјални рад.

За време боравка у Прихватилишту - "Сигурна кућа за жене и децу жртве породичног насиља" стручна комисија Центра за социјални рад врши месечну проверу стања корисника и њихове угрожености.

Центар за социјални рад утврђује потребу за смештајем у прихватилиште, доноси решење и упут за корисника.

Прихватна станица

Шта је прихватна станица и ко има право на ову услугу?

У прихватној станици врши се прихват и збрињавање појединаца који се нађу у скитњи и у другим случајевима када им је неопходно организовано збрињавање, док се не успостави контакт са надлежним центром за социјални рад, односно док се не омогући повратак особе у место пребивалишта или док се за њих не утврди одговарајући облик социјалне заштите. Смештај у прихватилиште и прихватну станицу могу да остваре и избеглице и интерно расељена лица ако имају боравиште на

територији Града Ниша. Прихваталиште и прихватна станица се организују у:

- Дому за смештај деце и омладине „Душко Радовић“,
- Геронтолошком центру Ниш,
- Заводу за васпитање омладине Ниш,
- Прихваталишту-„Сигурна кућа за жене и децу жртве породичног насиља“.

О прихвату појединаца у прихватну станицу одлучује Центар за социјални рад и доноси одговарајуће решење. Пријем се врши у објектима прихватне станице.

Боравак у прихватној станици може трајати најдуже седам дана.

4. СОЦИЈАЛНО СТАНОВАЊЕ У ЗАШТИЋЕНИМ УСЛОВИМА

Шта је социјално становање и ко има право на ову услугу?

Социјално становање у заштићеним условима је врста услуге смештаја која се организује у објектима предвиђеним посебним актом. Носилац права коришћења објекта овог облика становања је град Ниш, са свим правима и обавезама које из тога проистичу, укључујући и упис у катастар непокретности. Објектима намењеним за социјално становање у заштићеним условима управља Центар за социјални рад.

Право на смештај у објектима социјалног становања имају социјално угрожене породице и појединци -корисници права на новчану социјалну помоћ, по основу неспособности за привређивање, према Закону о социјалној заштити, а који су притом и стамбено угрожени.

Стамбено угроженим сматра се појединац и породица под условом да он или члан његове породице нема стан или породичну стамбену зграду на територији Републике Србије у својини или сусвојини, да не користи друштвени или државни стан по основу закупа, да нема могућности да реши стамбено питање на други начин и да не испуњава услове за смештај у установу социјалне заштите или другу породицу.

Изузетно, право на смештај у овим објектима имају и социјално угрожене породице и појединци, који су у статусу избеглог лица или су интерно расељена лица са подручја Косова и Метохије, уколико не остварују приходе веће од износа које утврди надлежно тело Управе за дечју, социјалну и примарну здравствену заштиту за избор ових група корисника.

У објекте социјалног становања у заштићеним условима смештају се:

Старе особе (самци и парови), којима није потребна нега и помоћ другог лица;
 Самохрани родитељи са децом;
 Остале групе посебно угрожених породица (породице са радно неспособним или смањено радно способним хранитељем или једним од чланова породице, услед инвалидитета или тежег хроничног обољења);
 Млађа пунолетна лица без оба родитеља, која су на редовном школовању.
 Самохраним родитељем се сматра један од родитеља који се сам стара о малолетној деци или млађој пунолетној деци која су на редовном школовању, ако су родитељи разведени или је дошло до прекида ванбрачне заједнице родитеља, ако је други родитељ умро или проглашен за умрлог и ако је други родитељ непознат.

Како се остварује право на социјално становање у заштићеним условима?

Захтев за социјално становање у заштићеним условима подноси се Центру за социјални рад. Уз захтев се прилаже и следећа документација:

- Копије личних карата свих пунолетних чланова породице;
- Пријаве пребивалишта за сву децу у породици;
- Решење о признавању права на новчану социјалну помоћ;
- Уверење о имовном стању из Пореске управе из места пребивалишта и рођења, за све пунолетне чланове породице;
- Уверење о катастарским приходима у претходној години за све пунолетне чланове породице из места пребивалишта и места рођења.

Избегла лица прилажу:

- Копије избегличких легитимација за све чланове породице;
- Уверење о боравишту за све чланове породице.

Интерно расељена лица прилажу:

- Копије личних карата за све пунолетне чланове породице;
- Копије легитимације расељеног лица за све чланове породице;
- Уверење о боравишту за све чланове породице.

Поред већ наведене документације, у зависности од облика социјалне угрожености, прилаже се и следећа документација:

Старе особе којима није потребна помоћ и нега другог лица	Извод из матичне књиге рођених
Самохрани родитељи са децом	Извод из матичне књиге рођених за самохраног родитеља; Извод из матичне књиге умрлих за другог родитеља (ако је умро); Изводи из матичне књиге рођених за малолетну децу; Одлука надлежног суда о вршењу родитељског права

Остале групе посебно угрожених породица	Решење Центра за социјални рад о признавању права на новчану социјалну помоћ
Млађе пунолетне особе без оба родитеља која су на редовном школовању	Изводи из матичне књиге умрлих за оба родитеља; Уверење о редовном школовању

Центар за социјални рад на основу поднетог захтева и приложене документације доноси одлуку и одговарајуће решење о могућности остваривања права на социјално становање у заштићеним условима.

Објекат за социјално становање има домаћина из групе корисника тог објекта који је радно способан. Одређује га и надгледа Центар за социјални рад, уз сагласност Управе за дечју, социјалну и примарну здравствену заштиту.

Сви корисници социјалног становања у заштићеним условима имају право на делимично ослобађање од плаћања комуналних услуга у складу са критеријумима и мерилима предвиђеним овом одлуком. Сви корисници сами сnose трошкове за утрошену електричну енергију у стамбеним јединицама у којима су смештени. Трошкове за заједнички утрошену електричну енергију и телефон сnose сви корисници заједно. Средства потребна за набавку енергената за грејање објекта исплаћују се из буџета Града Ниша.

Када кориснику престаје право на коришћење услуге социјалног становања у заштићеним условима?

Кориснику престаје право на коришћење објекта социјалног становања у заштићеним условима у случајевима када:

- Дође до промене у његовом породичном, радно правном и имовинско правном статусу која је од утицаја на његово право на коришћење објекта социјалног становања у заштићеним условима;
- Ненаменски користи простор и опрему;
- Својим понашањем ремети утврђени кућни ред и тиме омета друге кориснике у несметаном коришћењу смештаја;
- Корисник умре.

5. ПРИВРЕМЕНО СТАНОВАЊЕ

Шта је привремено становање и ко има право на ову услугу?

Привремено становање је врста услуге смештаја, којом су обухваћена деца и омладина без родитељског старања са

пребивалиштем на територији града Ниша којој је по основу закона престао смештај у установама социјалне заштите, односно хранитељској породици.

Уколико са територије града Ниша нема деце и омладине из ове групе, право на привремено становање могу остварити и деца и омладина из других општина у Нишавском округу.

Носилац права коришћења објекта овог облика становања је Центар за социјални рад. Трошкови становања (режијски трошкови) и инвестиционог одржавања стана, финансирају се из буџета Града Ниша.

О наменском коришћењу објекта старају се Управа за дечју, социјалну и примарну здравствену заштиту и Центар за социјални рад. Стручни тим Центра за социјални рад сачињава листу приоритета за смештај у објекат на основу које доноси одлуку о особама која остварују право на привремено становање.

Привремено становање може остварити појединац под условом да је:

- Оперативним планом отпуста утврђено да је привремено решавање питања даље бриге на овај начин најцелисходније, односно, да нема могућности повратка у сопствену породицу и да на други начин не могу решити проблем становања;
- На редовном школовању;
- Предузета мера/е за професионално оспособљавање.

Центар за социјални рад решењем одређује појединца који остварује право на привремено становање и период коришћења права.

Привремено становање остварује се најдуже до годину дана.

Центар за социјални рад обавештава Управу за дечју, социјалну и примарну здравствену заштиту, уколико са територије Града Ниша нема особа која остварују право на привремено становање. Управа тада може да понуди другим општинама у Нишавском округу смештај деце и омладине без родитељског старања.

Под којим условима привремено становање престаје пре истека утврђеног периода?

Право на привремено становање може лицу које остварује право престати и пре истека утврђеног периода, уколико:

- На други начин реши питање становања;
- Не придржава се кућног реда;
- Не користи наменски стан;
- Оштећује стан и не одржава га у уредном стању;
- Када промени место пребивалишта.

Материјална подршка остварује се као право и то:

1. Право на новчану социјалну помоћ
2. Право на једнократну помоћ
3. Право на додатак за помоћ и негу другог лица
4. Право на бесплатан оброк и ужину за децу
5. Право на ослобађање од плаћања комуналних услуга
6. Право на бесплатан превоз
7. Право на опрему корисника за смештај у установу социјалне заштите или другу породицу

Поред ових права постоје још и права на дејчи додатак, беби пакет, једнократна помоћ за прворођено дете, једнократна помоћ за незапослене породице, пакети за ученике 1. разреда, бесплатно пракирање, право за накнаду трошкова сахране, трошкова накнаде за вантелесну оплодњу и право на интервентну једнократну новчану помоћ.

1. ПРАВО НА НОВЧАНУ СОЦИЈАЛНУ ПОМОЋ

Шта је новчана социјална помоћ и ко може да оствари ово право?

Новчана социјална помоћ представља новчану подршку социјално најугроженијим појединцима и породицама. Исплаћује се месечно, а до недавно се звала „материјално обезбеђење породице (МОП)“ оним појединцима и породицама који својим радом, приходима од имовине или из других извора остварују приход мањи од износа новчане социјалне помоћи утврђеног Законом о социјалној заштити.

Право на новчану социјалну помоћ може да оствари појединац, односно породица (члан породице) под условима да:

(1) Нема других непокретности, осим стамбеног простора који одговара њиховим потребама (соба по члану домаћинства, односно две собе за особе које примају новчану накнаду за помоћ и негу, односно увећану новчану накнаду за помоћ и негу) и земљишта у површини до 0,5 хектара (за појединце неспособне за рад и породице којима су сви чланови неспособни за рад, овај лимит износи 1 хектар);

(2) Није продао или поклонио или се одрекао права на наслеђивање непокретне имовине (кућу, стан, њиву, плац) или да је протекао период у којем би, од тржишне вредности те непокретне имовине коју је продао, поклонио или се одрекао права на наслеђивање, могао обезбеђивати себи да месечно троши онолико колико би добио на име новчане социјалне помоћи;

(3) Не поседује покретну имовину чијим коришћењем или отуђењем (продајом), без угрожавања основних животних потреба, може да обезбеди себи средства у висини шестоструког месечног износа новчане социјалне помоћи у моменту подношења захтева за новчану социјалну помоћ;

(4) Није закључио уговор о доживотном издржавању.

Право на новчану социјалну помоћ може да оствари радно способан појединац, односно члан породице под условима да:

- (1) Налази се на школовању или оспособљавању за рад или се води на евиденцији незапослених лица;
- (2) Није одбио понуђено запослење, радно ангажовање на привременим, повременим или сезонским пословима, стручно оспособљавање, преквалификацију, доквалификацију или основно образовање;
- (3) Радни однос му није престао његовом вољом, његовом сагласношћу или његовом кривицом, због дисциплинске или кривичне одговорности, осим ако је од престанка радног односа протекло годину дана или ако је по престанку радног односа наступила неспособност за рад;
- (4) Сам се стара о свом детету са сметњама у развоју тако да не може да буде радно ангажован.

Ако породица не испуњава услове за остваривање права на новчану социјалну помоћ због тога што њен члан не испуњава ове услове, право на новчану социјалну помоћ признаје се само њеном члану који је неспособан за рад.

Ко се сматра неспособним за рад у смислу остваривања права на НСП?

- (1) Жена и мушкарац који су навршили године живота одређене као услов за старосну пензију (жена старија од 61 година и мушкарац старији од 65 година);
- (2) Дете до навршене 15-те године живота, а старија деца ако су на редовном школовању;
- (3) Млади на редовном школовању, најкасније до навршене 26-те године живота;
- (4) Особа коју је Фонд за пензијско и инвалидско осигурање прогласио потпуно неспособном за рад;
- (5) Труднице и родитељ детета који користи породичко одсуство и одсуство ради неге детета;
- (6) Незапослена особа које се стара о члану породице који је корисник права на негу и помоћ;
- (7) Особа са инвалидитетом којој је комисија Националне службе за запошљавање утврдила трећи степен радне способности;
- (8) Особа за коју је покренут поступак утврђивања радне способности или лишавања пословне способности — док тај поступак траје.

Како се остварује право на новчану социјалну помоћ?

Појединац, односно један члан породице, који се одређује за носиоца права у име целе породице подноси **захтев** за остваривање права на новчану социјалну помоћ на прописаном образцу који се може добити у Центру за социјални рад. Уз захтев се подноси и **следећа документација**:

- (1) Лична карта на увид и њена фотокопија за све пунолетне чланове породице;
- (2) Извод из матичне књиге рођених за малолетне чланове породице (прибавља се у матичној служби општине);
- (3) Извод из матичне књиге венчаних за супружнике (прибавља се у матичној служби општине);
- (4) Уверење о имовном стању за све пунолетне чланове породице, из места рођења и места пребивалишта (добива се у катастру);
- (5) Уверење Националне службе за запошљавање за незапослене чланове породице да су уредно пријављени Служби, да нису одбили

преквалификацију, стручно оспособљавање или стручно образовање и да нису корисници новчане накнаде;

(6) Потврда о висини примања у последња три месеца пре подношења захтева за запослене чланове породице и оне који се баве приватном делатношћу (издаје је послодавац, односно Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање о висини пореза и доприноса које лице које самостално обавља делатност);

(7) За све пунолетне чланове породице — уверење Пореске управе, из места рођења и места пребивалишта да се не задужују порезом и доприносом;

(8) Ако је брак разведен, копија пресуде с висином утврђене обавезе издржавања; (оригинални документ се прибавља у надлежном суду);

(9) Ако су деца ванбрачна, копија пресуде за издржавање уколико је она већ донета или доказ да је код надлежног суда покренут поступак ради утврђивања обавезе издржавања деце из ванбрачне заједнице (оригинални документ се прибавља у надлежном суду);

(10) Ако је подносиоцу престао радни однос, копија решења (доноси га послодавац);

(11) Потврда да су деца на редовном школовању (прибавља се у образовно-васпитној установи - основној, средњој, високој школи или факултету);

(12) Уверење Републичког фонда пензијског и инвалидског осигурања да нико у породици није корисник пензије по било ком основу, а ако је пензионер — потврду Фонда о висини примања за последња 3 (три) месеца пре месеца у коме се подноси захтев;

(13) Рачун за електричну енергију.

Центар за социјални рад у сваком конкретном случају процењује да ли ће тражити још нешто од документа.

2. ПРАВО НА ЈЕДНОКРАТНУ ПОМОЋ

Шта је једнократна помоћ и ко може да оствари ово право?

Једнократна помоћ пружа се у новчаном износу, обезбеђивању потребних ствари или у виду новчане накнаде за добровољно радно ангажовање радно способних појединаца. Појединац или породица може право на једнократну помоћ користити и више пута у календарској години, с тим да укупна средства остварена на основу овог права не прелазе двоструки износ просечне нето зараде по запосленом у граду Нишу у претходном месецу, осим новчане накнаде за добровољно радно ангажовање. Претходним месецом сматра се месец за који је у моменту подношења захтева познат податак о исплаћеној просечној нето заради у граду Нишу.

Једнократна помоћ у обезбеђивању потребних ствари даје се у животним намирницама, средствима за хигијену и одевним предметима појединцу или породици који су остварили право на новчану социјалну помоћ, у количинама сразмерно броју чланова домаћинства, а на основу решења Центра за социјални рад.

У циљу организације и координирања добровољног рада, Управа за деčју, социјалну и примарну здравствену заштиту

упућује радно способне појединце, који су у стању социјалне потребе, на добровољни рад у јавно предузеће или установу, односно другог директног или индиректног корисника буџетских средстава.

Уколико појединац који је радно способан, односно члан његовог домаћинства, одбију понуђени посао из неоправданих разлога, губе право на једнократну новчану помоћ.

Право на једнократну помоћ имају појединац и породица који се налазе у стању социјалне потребе, који не могу самостално да задовоље, нарочито у случајевима задовољавања основних животних потреба. Задовољавањем основних животних потреба сматра се набавка: неопходних ствари за домаћинство, намирница, огрева, уџбеника и школског прибора за децу, зимнице и неопходне гардеробе, као и задовољавање других потреба изазваних специфичним стањем или ситуацијом (болест, тежак инвалидитет, и др.).

Како се остварује право на једнократну помоћ?

За остваривање права на једнократну помоћ потребна су следећа документа:

- (1) захтев за остваривање права (слободна форма)
- (2) изјава два сведока о броју чланова домаћинства из месне канцеларије;
- (3) фотокопија личне карте за све пунолетне чланове домаћинства;
- (4) потврда из школе за ученике и фотокопије извода из матичне књиге рођених за децу предшколског узраста (оригинали се прибављају у матичној служби општине);
- (5) пресуда о разводу брака и повери детета-деце (оригинални документ прибавља се у надлежном суду);
- (6) уверење из Националне службе за запошљавање за све чланове домаћинства који нису запошљени;
- (7) задњи чек за пензионере или потврда из филијале Фонда ПИО да није корисник пензије, за лица која немају никаква примана;
- (8) потврда из радног односа за претходна три месеца текуће године за сва пунолетна лица; (издаје је послодавац)
- (9) медицинска документација за болесне чланове домаћинства која није старија од три месеца (издаје је здравствена установа у којој се корисник лечи);
- (10) уверење о имовном стању из пореске управе за све пунолетне чланове домаћинства (осим за корисника новчане социјалне помоћи који подносе решење да је корисник);
- (11) уверење службе за катастар непокретности о катастарским приходима у претходној години за све пунолетне чланове домаћинства.

Шта је додатак за помоћ и негу другог лица и ко може да оствари ово право?

Додатак за помоћ и негу другог лица (познатији као туђа нега и помоћ) је новчана помоћ особама које због повреде или болести не могу да задовоље основне животне потребе без туђе помоћи, на пример, да себи спреме храну, да се самостално хране, самостално облаче, самостално брину о личној хигијени и слично. Смисао ове помоћи јесте у томе да се плати неком другом да им помогне, а да особе којима је потребна оваква помоћ саме изаберу ко ће им и како помоћи.

Право на додатак за помоћ и негу другог лица има особа којој је због телесног инвалидитета, сензорних и/или интелектуалних сметњи или здравствених проблема или промена у здравственом стању неопходна помоћ и нега другог лица да би задовољила своје основне животне потребе, а под условом да то право не може да оствари по другом правном основу.

Да ли је појединцу потребна помоћ и нега другог лица утврђује првостепени орган вештачења Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање - РФПИО (у Железничкој амбуланти).

Право на увећани додатак за помоћ и негу другог лица имају:

- (1) Особе с телесним инвалидитетом од 100 одсто по једном основу;
- (2) Особе које имају вишеструке сметње или инвалидитет, с тим да ниво сметњи/инвалидитета износи по 70 и више одсто по најмање два основа;
- (3) Особе које имају органске, трајне сметње неуролошког и психичког типа.

Како се остварује право на додатак за туђу негу и помоћ?

Подноси се **захтев** на одговарајућем обрасцу који се добија у Центру за социјални рад у Нишу. Уз захтев се још подноси и:

- (1) Фотокопија личне карте и лична карта на увид;
- (2) Предлог за вештачење од лекара опште праксе (изабраног лекара у здравственој установи у којој се лице лечи);
- (3) Фотокопија здравствене књижице (страница на којој се види име и презиме и осигурање);
- (4) Најновији налаз лекара специјалисте (издаје га надлежна здравствена установа);
- (5) Фотокопија решења Међуопштинске комисије за категоризацију или ранији налаз првостепеног органа вештачења о природи и тежини болести или повреде (издаје се у РФПИО, односно у Железничкој амбуланти);
- (6) Извод из матичне књиге рођених (прибавља се у матичној служби општине);

(7) Уверење да није корисник пензије и додатка за туђу негу и помоћ преко фонда ПИО (издаје се у РФПИО);

(8) Уверење о држављанству за лица које нису рођене у Србији (издаје га МУП).

Један од родитеља детета које је остварило право на увећани додаток, под условом да тај родитељ није у радном односу и да најмање 15 година непосредно негује своје дете, има право да, ако није остварио право на пензију, доживотно прима накнаду у висини најниже пензије када напуни 61 година (жене), односно 65 година (мушкарци).

4. ПРАВО НА БЕСПЛАТАН ОБРОК И БЕСПЛАТНУ УЖИНУ ЗА ДЕЦУ

Шта је бесплатан оброк и ко може да оствари ово право?

Бесплатан оброк састоји се од једног топлог obroка дневно или од пакета прехранбених намирница за припрему obroка у току једног месеца с тим што се количина прехранбених намирница у једном пакету одређује у зависности од броја чланова породичног домаћинства који остварују право на бесплатан оброк.

На предлог Управе за децу, социјалну и примарну здравствену заштиту, Градско веће одлучује о облику бесплатног obroка.

Право на бесплатан оброк имају:

Појединац или породица, који нису у могућности да самостално задовоље основне животне потребе и који имају приходе до висине номиналног износа новчане социјалне помоћи;

Избеглице и интерно расељена лица са територије Косова и Метохије под условом да имају приходе до номиналног износа новчане социјалне помоћи и да имају боравиште на територији града Ниша најмање годину дана пре подношења захтева;

Право на бесплатан оброк може се изузетно признати и појединцима и породицама чији су укупни месечни приходи до 20% изнад номиналног износа новчане социјалне помоћи, а по процени стручног тима Центра за социјални рад и уз сагласност Управе за децу, социјалну и примарну здравствену заштиту која живе у изузетно тешким социјалним условима (самохрани родитељи, вишечлане породице, стари, болесни и особе са инвалидитетом, оболели пензионери са најнижим пензијама, појединци погођени елементарном непогодом и др.).

Како се остварује право на бесплатан оброк?

Поступак за остваривање права покреће се на захтев појединца ако живи сам, носиоца заједничког домаћинства, законског заступника, односно стараоца и по службеној дужности.

Захтев за остваривање права на коришћење бесплатног obroка подноси се Центру за социјални рад.

Уз захтев за бесплатан оброк прилаже се **документација потребна за остваривање права на новчану социјалну помоћ**

прописана Законом о социјалној заштити (погледати: *Како се остварује право на новчану социјалну помоћ*, на страни 12.) **Корисници права на новчану социјалну помоћ подносе само захтев, без пратеће документације.**

Избеглице и интерно расељена лица са територије Косова и Метохије, уз захтев за бесплатан оброк, уз сву потребну документацију, прилажу и копије избегличких легитимација свих пунолетних чланова породице за избеглице, односно копије легитимација интерно расељених лица и уверења Полицијске управе о боравишту на територији града Ниша.

Право на бесплатан оброк признаје се наредног месеца од дана подношења захтева и остварује се за период од шест месеци, након кога је корисник дужан да обнови захтев.

Центар за социјални рад сачињава спискове корисника права на бесплатан оброк и доставља их правном лицу које врши испоруку бесплатног obroка најкасније до 25-ог у месецу за наредни месец. На основу спискова Центар за социјални рад на име носиоца права на бесплатан оброк издаје корисничку књижицу и бонове за бесплатан оброк које оверава Управа за децу, социјалну и примарну здравствену заштиту.

Шта је бесплатна ужина и ко може да оствари ово право?

Бесплатна ужина је бесплатан допунски оброк за децу предшколског узраста која похађају припремни предшколски програм у трајању од четири сата дневно у предшколској установи или у школи и децу основношколског узраста која похађају основне школе на територији града Ниша.

Право на бесплатну ужину као допунски оброк имају:

- (1) Треће и четврто дете у породици;
- (2) Дупли близанци, тројке и четворке;
- (3) Деца палих бораца и ратних војних инвалида;
- (4) Деца са сметњама у развоју;
- (5) Деца без родитељског старања;
- (6) Деца из породица које остварују приход до износа минималног нивоа социјалне сигурности.

Како се остварују право на бесплатну ужину?

Захтев са потребном документацијом подноси се предшколској установи односно основној школи коју дете похађа. Овлашћено лице предшколске установе, односно школе сачињава списак деце који са приложеном документацијом доставља Управи за децу, социјалну и примарну здравствену заштиту најкасније до 15-ог у текућем месецу за остваривање права на бесплатну ужину у наредном месецу.

Захтев за остваривање овог права за децу без родитељског старања и децу из породица које остварују приход до износа минималног нивоа социјалне сигурности се подноси Управи за децу, социјалну и примарну здравствену заштиту преко Центра за социјални рад у Нишу.

Право на бесплатну ужину остварује се на основу **захтева родитеља, хранитеља или старатеља**, и документације о испуњености услова за остваривање права.

Поред захтева, за децу без родитељског старања и децу из породица које остварују приход до износа минималног нивоа социјалне сигурности, неопходна су следећа документа:

- (1) Изјава о броју чланова домаћинства (из месне канцеларије);
- (2) Фотокопије личних карата свих пунолетних чланова;
- (3) Уверење полицијске управе о пребивалишту за сву децу у породици;
- (4) Потврде о висини прихода за претходна три месеца; (потврда о заради коју издаје послодавац, чек од пензије);
- (5) Уверења Националне службе за запошљавање за незапослене чланове породице;
- (6) Уверење Службе за катастар непокретности о катастарским приходима у претходној години за све пунолетне чланове породице из места пребивалишта и места рођења;
- (7) Уверења о имовном стању из Пореске управе из места пребивалишта и места рођења за све пунолетне чланове породице;
- (8) Извод из матичне књиге рођених за сву децу (оригинали се прибављају у матичној служби општине);
- (9) Пресуда о разводу брака или пресуда о повери деце из ванбрачне заједнице (оригинални документ прибавља се у надлежном суду);
- (10) Фотокопије легитимације интерно расељених лица и фотокопија избегличких легитимација;
- (11) Уверење Полицијске управе о боравишту на територији града Ниша за интерно расељена лица;
- (12) Потврда из школе за школску децу;
- (13) За кориснике новчане социјалне помоћи фотокопија решења о признавању права и фотокопија личне карте носиоца права на новчану социјалну помоћ;

Центар за социјални рад у сваком конкретном случају процењује који ће од доказа тражити.

Управа за децу, социјалну и примарну здравствену заштиту након извршене провере спискова са приложеном документацијом, спискове деце која имају право на бесплатну ужину доставља предшколској установи односно школама и испоручиоцу бесплатних ужина најкасније до 25-ог у текућем месецу за наредни месец.

5. ПРАВО НА ОСЛОБАЂАЊЕ ОД ПЛАЋАЊА КОМУНАЛНИХ УСЛУГА

Шта обухвата ово право и ко може да га оствари?

Право на ослобађање од плаћања накнаде за **испоручену топлотну енергију, утрошену воду и изношење смећа** припада породици односно појединцу ако живи сам у домаћинству, а користи најмање две врсте комуналних услуга. Право на

ослобађање од плаћања комуналних услуга остварује обвезник плаћања, власник, закупца или корисник стана у стамбеној згради или приватној кући.

Ко има право на потпуно ослобађање од плаћања комуналних услуга и како га остварује?

Право на потпуно ослобађање од плаћања комуналних услуга има појединац који је неспособан за рад, односно породица у којој је претежан број чланова неспособних за рад, а који остварују право на новчану социјалну помоћ.

Захтев за остваривање права подноси **обвезник плаћања комуналних услуга** у **месној канцеларији** на чијем подручју живи.

Захтев за ослобађање од плаћања комуналних услуга садржи: име и презиме подносиоца захтева; јединствени матични број грађана; адресу становања; број водомера, матични број и шифру објекта (налазе се на рачуну за комуналну услугу); основ коришћења стана; основ коришћења права на ослобађање од плаћања комуналних услуга.

Подносилац захтева, уз захтев прилаже фотокопије рачуна за пружене комуналне услуге.

Ко има право на делимично ослобађање од плаћања комуналних услуга и како га остварује?

Право на делимично ослобађање од плаћања комуналних услуга у висини од 30% од приложених рачуна за комуналне услуге, признаје се појединцу, односно породици ако остварује приходе до висине двоструког номиналног износа новчане социјалне помоћи према последњем објављеном податку Министарства рада и социјалне политике о износу новчане социјалне помоћи за месец у коме се подноси захтев.

Уз захтев за делимично ослобађање од комуналних трошкова прилажу се: фотокопије рачуна за пружене услуге и документација потребна за издавање социјалне карте.

Поднети захтев за потпуно или делимично ослобађање од плаћања комуналних услуга са комплетном документацијом, запослени у месној канцеларији доставља Центру за социјални рад који утврђује право корисника и доноси одговарајуће решење.

Право на потпуно или делимично ослобађање од плаћања комуналних услуга признаје се у трајању од шест месеци од дана поднетог захтева.

По спроведеном поступку Центар за социјални рад сачињава спискове корисника који имају право на потпуно и делимично ослобађање са основом по коме се ослобађају и доставља их надлежној служби за наплату ових услуга до десетог у месецу за претходни месец.

Социјална карта

За утврђивање социјалног статуса грађана може се користити социјална карта. Социјална карта је документован начин мерења социјално-економског стања појединца и породице

којим се евидентирају сви подаци о приходима и укупном социјалном статусу појединца или породице.

Подаци из социјалне карте могу бити основ за коришћење права у социјалној заштити из надлежности града, под условима из одлуке.

Социјална карта може да се сачини на лични захтев сваког појединца који има пребивалиште, односно боравиште на територији Града Ниша. Захтеви са доказима неопходним за сачињавање социјалне карте подносе се у месним канцеларијама.

Уз захтев корисник прилаже следећу документацију:

(1) фотокопије личних карата одраслих чланова заједничког домаћинства, а за децу пријаве пребивалишта;

(2) за расељена лица: легитимација интерно расељених лица, фотокопија личне карте и уверење о боравишту;

(3) потврду о приходима у три месеца која претходе месецу подношења захтева за сваког члана заједничког домаћинства који остварује приходе;

(4) уверење из Националне службе за запошљавање за незапослене чланове заједничког домаћинства;

(5) уверење Службе за катастар непокретности о катастарским приходима у претходној години за све пунолетне чланове заједничког домаћинства, из места становања и места рођења;

(6) доказе о чињеницама у вези непокретности, као и стамбеног простора (извод из земљишних књига-власнички лист, уговор о куповини непокретности, решење о порезу, уверење Републичког геодетског завода, уговор о коришћењу стана);

(7) уверење о имовном стању из Пореске управе из места становања и места рођења за све пунолетне чланове домаћинства.

6. ПРАВО НА БЕСПЛАТАН ПРЕВОЗ

Ово право омогућава свим његовим корисницима бесплатан превоз у градском и приградском јавном саобраћају.

Ко има право на бесплатан превоз и како га остварује?

Право на бесплатан превоз **без поседовања легитимације** имају деца до 7 година старости.

Право на бесплатан превоз **уз поседовање одговарајуће легитимације** имају:

(1) Особе од 70 и више година старости;

(2) Ратни војни инвалиди од I до IV групе;

(3) Цивилни инвалиди рата од I до IV групе;

(4) Корисници инвалидске пензије по прописима пензијско инвалидског осигурања: по основу утврђене I категорије инвалидности, по основу

утврђеног губитка радне способности и по основу утврђеног потпуног губитка радне способности;

(5) Лица са утврђеним телесним инвалидитетом од 70% до 100%;

(6) Корисници новчане социјалне помоћи по основу утврђене неспособости за рад и привређивање;

(7) Слепе особе и њихови пратиоци;

(8) Глуве и наглуве особе;

(9) Особе са сметњама и вишеструким сметњама у менталном развоју, особе са аутизмом и један од родитеља, као пратилац;

(10) Особе са дистрофијом или сродним мишићним и неуромишићним обољењима, са пратиоцем;

(11) Особе са параплегијом и квадриплегијом, церебралном и дејом парализом и мултиплом склерозом са пратиоцем;

(12) Особе оболеле од рака и са стомом;

(13) Добровољни даваоци крви који су крв дали педесет и више пута по потврди здравствене установе надлежне за трансфузију крви;

(14) Труднице право на бесплатан превоз остварају на основу захтева, а уз потврду добијену од одговарајуће здравствене установе;

(15) Свако треће, четврто и наредно дете у породици стиче право на бесплатан превоз од седме године до пунолетства;

(16) Дупли близанци, тројке и четворке стичу право на бесплатан превоз од седме године до пунолетства на основу захтева надлежној Управи.

7. ПРАВО НА ОПРЕМУ КОРИСНИКА ЗА СМЕШТАЈ У УСТАНОВУ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ ИЛИ ДРУГУ ПОРОДИЦУ

Шта обухвата опрема корисника за смештај у установу социјалне заштите или другу породицу и ко на то има право?

Опрема корисника за смештај у установу социјалне заштите или другу породицу обухвата набавку одеће и обуће, накнаду трошкова за превоз корисника до установе, односно породице, у коју се смешта.

Право на опрему корисника за смештај у установу социјалне заштите или другу породицу, има лице које се упућује у установу социјалне заштите или другу породицу, а ту опрему не може само да обезбеди, нити му је могу обезбедити сродници који су према Породичном закону дужни да учествују у његовом издржавању.

О праву на опрему за смештај корисника у установу социјалне заштите или другу породицу, као и о врсти, садржини и вредности опреме, одлучује Центар за социјални рад и доноси одговарајуће решење.

ВАЖНЕ АДРЕСЕ:

Центар за социјални рад "Свети Сава" Ниш

Адреса: ул. Светозара Марковића бр. 51, Ниш

Телефон: 018/248 439

Имејл адреса: office@csr-nis.rs

Управа за децу, социјалну и примарну здравствену заштиту

Адреса: ул. Пријездина бр. 1, Ниш

Телефон: 018/504 477

Имејл адреса: pmirjana@gu.ni.rs

Управа за грађанска стања и опште послове града Ниша

Адреса: Николе Пашића 24

Телефон: 018/ 504 488

Веб страница: jmilan@gu.ni.rs

Центар за породични смештај и усвојење Ниш

Адреса: Ул. Гутенбергова 4а, Ниш

Телефон: 018/215 057

Имејл адреса: cpsu.nis@gmail.com

Национална служба за запошљавање филијала Ниш

Адреса: Ратка Вукићевића 3

Телефон: 018/501 241

Школа за основно и средње образовање „14. октобар“

Адреса: Гоце Делчева 2

Телефон: 018/560 848; 018/562 615

Имејл адреса: skola14oktobar.nisrs@gmail.com

Центар за дневни боравак деце, омладине и одраслих лица ментално ометених у развоју "Мара" Ниш

Адреса: ул. Сестре Баковић бб

Телефон: 018/4291 972, 4516 580; 4516 577

Имејл адреса: centar.mara@gmail.com

Специјална школа за децу остеценог слуха и говора "Бубањ" Ниш

Адреса: ул. Бубањских хероја 3

Телефон: 018/263 154

Имејл адреса: skolabubanj@open.telekom.rs

Дом за децу и омладину "Душко Радовић"

Адреса: Гутенбергова 4А

Телефон: 018/216 168

Имејл адреса: d.radovic.nis@ptt.rs

Геронтолошки центар Ниш
Адреса: Радних бригада 15
Телефон: 018/233 173
Имејл адреса: gercentar@sbb.rs

Сигурна кућа за жене и децу жртве породичног насиља Ниш
Телефон: 018/521 210
Имејл адреса: sigurnakucanis@gmail.com

Институт за јавно здравље Ниш
Адреса: Булевар Др Зорана Ђинђића 50
Телефон: 018/4234 451, 018 4533 903
Имејл адреса: tiodorovic.branislav@gmail.com,

Дом здравља Ниш
Адреса: ул.Војводе Танкосића 15
Телефон: 018 503 503
Имејл адреса: info@domzdravljanis.co.rs

Интерресорна комисија
Адреса: ТПЦ Калча, ламела Б, локал 116
Телефон: 018/ 505 674

Организација Црвени крст Ниш
Адреса: Обреновићева 39
Телефон: 018 /511 316, 511 317
Имејл адреса: info@cknis.org.rs

Удружење Из Круга (циљна група су особе са инвалидитетом)
Адреса: Обреновићева бб, Пословни центар Калча, приземље, локал 14
Телефон: 018/252 010
Имејл адреса: jaca.barac@gmail.com

Друштво за помоћ особама са Дауновим синдромом (чланови су и особе са аутизмом)
Адреса: Јована Ристића бб
Телефон: 018/571 698

Друштво за помоћ ментално недовољно развијеним особама МНРО
Адреса: Јована Ристића бб
Телефон: 018/571 698
Имејл адреса: udruzenjemnro@gmail.com

Градско удружење церебралне и дечије парализе Ниш
Адреса: Књажевачка 2
Телефон: 018/216 999

Имејл адреса: cdpnis@medianis.net

Регионално удружење дистрофичара

Адреса: Трг Републике 3

Телефон: 018/251 774

Имејл адреса: udruzenjedistroficaranis@gmail.com

Градска организација глувих и наглувих Ниш

Адреса: Барска 8

Телефон: 018/591 248

Имејл адреса: gognnis@EUNet.rs

Удружење оболелих од мултипле склерозе

Адреса: Булевар Немањића 26

Телефон: 018/4521 655

Имејл адреса: udruzenjemnsnis@gmail.com

Центар за самостални живот особа са инвалидитетом Ниша

Адреса: Обреновићева бб, ТЦ Калча ламела Б, први спрат, локал 65

Телефон: 018/250 570

Имејл адреса: cilnis@open.telekom.rs

Међуопштинска организација Савеза слепих Србије

Адреса: Светозара Марковића 7

Телефон: 018/245 177

Имејл адреса: mossnsnis@ptt.rs

Удружење параплегичара Ниш

Адреса: Сокобањска 71

Телефон: 018/585 353

Имејл адреса: upnonis@yahoo.com

Другачији заједно (циљна група су деца са сметњама у развоју и особе са инвалидитетом)

Адреса: Париске Комуне 11а

Телефон: 060/5022 602

Имејл адреса: drugacijizajedno@yahoo.com

Удружење оболелих од рака и особа са стомом – НИЛКО Србије

Адреса: Обреновићева бб, ТПЦ „КАЛЧА“ спрат 1, л Б/64

Телефон: 018/519 296

Имејл адреса: nilkonis@gmail.com

Удружење грађана Путоказ

Адреса: Булевар др Зорана Ђиниђића 48

Телефон: 018/420 5125

Имејл адреса: info@putokaz.org.rs

Човекољубље, Добротворна фондација Српске Православне Цркве

Адреса: Рајићева бр.2

Телефон: 018/512 144

Имејл адреса: nis@covekoljublje.com

Удружење Ромкиња Освит

Адреса: Винаверова бр. 46

Телефон: 018/515 318

Имејл адреса: anaosvit@gmail.com

Покрет трећег доба Ниша

Адреса: Трг Павла Стојковића бр.10

Телефон: 018/250 490

Имејл адреса: p3dnis@gmail.com

Центар за развој грађанског друштва PROTECTA

Адреса: ТПЦ Калча, ламела Б-43

Телефон: 018/514 360/361

Имејл адреса: centar@protecta.org.rs

Удружење самохраних мајки Ниш

Адреса: Париске комуне 11 а

Телефон: 018/4535 808

Имејл адреса: ajsi@sbb.rs

Друштво за развој деце и младих - ОТВОРЕНИ КЛУБ

Адреса: Трг Учитељ Тасе 2

Телефон: 018/523 422

Имејл адреса: oknis@medianis.net